

УДК 811.581.21'373

DOI <https://doi.org/10.32782/2522-4077-2025-215-35>

ЛЕКСИКО-СЕМАНТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ СИМВОЛІКИ КОЛЬОРІВ У КОРЕЙСЬКІЙ МОВІ

LEXICO-SEMANTIC FEATURES OF COLOR SYMBOLISM IN THE KOREAN LANGUAGE

Рибачківська Л. Є.,*orcid.org/0000-0002-5860-5550*

кандидат філологічних наук,

завідувач кафедри англійської мови і перекладу

Київського національного лінгвістичного університету

Коляда В. В.,*orcid.org/0009-0008-9811-0465*

студентка кафедри корейської і японської філології

факультету східної і слов'янської філології

Київського національного лінгвістичного університету

У статті розглянуто особливості кольорової символіки в корейській культурі та її мовну репрезентацію в традиційних і сучасних контекстах. Мета дослідження – виявити символічне значення базових кольорів системи 오방색, визначити їхню участь у формуванні концептуальних метафор і паремій, а також проаналізувати відображення кольорів у традиційному корейському костюмі та сучасних культурних практиках. Здійснено історико-філософський огляд системи П'яти Елементів та принципу інь-ян, які формують фундаментальні засади взаємодії та балансу кольорів у природі й культурі.

Особливу увагу приділено базовим кольорам (чорному, білому, червоному, синьому та жовтому) та проміжним відтінкам 오간색, що формуються шляхом поєднання кількох основних кольорів і виконують додаткову культурно-семантичну функцію. Проаналізовано репрезентацію цих кольорів у фразеологізмах, прислів'ях та концептуальних метафорах корейської мови, що дає змогу простежити, як кольори виступають носіями естетичних, культурних і моральних смислів.

Огляд сучасних українських та зарубіжних досліджень засвідчив, що вагомий внесок у розуміння історико-культурного контексту кольоросимволіки зроблено у працях Джу Мікьон (2012), тоді як мовний аспект концептуальних метафор кольору ґрунтовно проаналізовано в дослідженні Кім Джіюна, Кім Місо та Лантолфа Дж. П. (2018). Водночас лінгвістичний аспект кольорової символіки, зокрема його роль у прислів'ях, фразеологізмах і метафорах, досліджено недостатньо, що підкреслює актуальність подальших наукових розвідок.

Отримані результати можуть бути корисними для подальших досліджень мовної картини світу, когнітивної лінгвістики, пареміології та культурології.

Ключові слова: кольоросимволіка, 오방색, 오간색, інь-ян, П'ять Елементів, концептуальні метафори, прислів'я.

The article examines the features of color symbolism in Korean culture and its linguistic representation in both traditional and contemporary contexts. The aim of the study is to identify the symbolic meanings of the basic colors of the 오방색 system, determine their role in the formation of conceptual metaphors and paremiological units, and analyze the representation of colors in traditional Korean clothing and modern cultural practices. A historical and philosophical overview of the Five Elements system and the yin–yang principle is provided, as these constitute the fundamental foundations of color interaction and balance in nature and culture.

Special attention is given to the basic colors (*black, white, red, blue, and yellow*) and the intermediate shades 오간색, which are formed through the combination of several primary colors and perform additional cultural

and semantic functions. The study analyzes the representation of these colors in Korean idioms, proverbs, and conceptual metaphors, which makes it possible to trace how colors function as carriers of aesthetic, cultural, and moral meanings.

A review of contemporary Ukrainian and international research has shown that a significant contribution to understanding the historical and cultural context of color symbolism was made in the works of Joo Mi-Kyoung (2012), while the linguistic aspect of color-based conceptual metaphors was thoroughly examined in the study by Kim Jiyun, Kim Miso, and Lantolf J. P. (2018). At the same time, the linguistic dimension of color symbolism – particularly its role in proverbs, idioms, and metaphors – remains insufficiently explored, which highlights the relevance of further scholarly investigation.

The findings of this study may be useful for future research in linguistic worldviews, cognitive linguistics, paremiology, and cultural studies.

Key words: color symbolism, 오방색, 오간색, Yin-Yang, Five Elements, conceptual metaphors, proverbs.

Постановка проблеми. Актуальність проблеми полягає в необхідності детального вивчення символіки кольорів у корейській мові та культурі на перетині етнокультурології та лінгвістики. Попри значний інтерес дослідників до традиційної естетики, філософії та фольклору, системний аналіз кольорової символіки з урахуванням її функціонування у мовному просторі – зокрема у прислів'ях, концептуальних метафорах і традиційному костюмі – залишається недостатньо дослідженим. У контексті глобалізації та зростання популярності корейської культури таке дослідження є важливим для глибшого розуміння мовної картини світу носіїв корейської мови та особливостей їхнього культурного мислення.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблематика кольоросимволіки та її мовної реалізації у корейській культурі була розглянута в працях зарубіжних та українських дослідників. Вагомий внесок у вивчення історико-філософських принципів системи 오방색 зробив Джу Мікьон [1], яка детально проаналізувала концепцію інь-ян та П'яти Елементів, описала символічні значення п'яти базових кольорів та описала їх відображення у декоративному мистецтві, традиційному одязі й ритуальних практиках. Важливим кроком у розвиток когнітивного підходу до кольорової символіки є праця Кім Джіюна, Кім Місо та Лантольфа Дж. П. [2], у якій автори досліджували концептуальні метафори кольору в корейській мові та проаналізували, як кольори використовуються для формування значень у різних тематичних групах, зокрема: тварини, кольори, емоції та спорт.

У сучасній корейській лінгвістиці назви кольорів розглядаються як семантично й культурно зумовлені одиниці, що поєднують чуттєве сприйняття з соціокультурними значеннями [2]. Зокрема, кольори базової системи 오방색 та проміжні відтінки 오간색 відображаються у фразеологізмах, метафорах і прислів'ях, що фіксують моральні та естетичні орієнтири корейської культури. Українські дослідники, зокрема Гуменюк І. І. [3], підкреслюють, що колірна символіка виконує подібну функцію в структурі мовної картини світу, однак у корейській пареміології та фразеології вона все ще недостатньо досліджена. Це обґрунтовує актуальність подальших наукових розвідок, що поєднували б аналіз символічних значень кольорів, їх історико-філософський контекст та мовну репрезентацію в традиційних і сучасних культурних практиках.

Метою дослідження є виявлення особливостей символіки кольорів у корейській культурі та простеження їхньої мовної реалізації. Для досягнення поставленої мети передбачено: охарактеризувати історико-філософські засади системи 오방색; визначити символічне значення базових кольорів; простежити їхню участь у формуванні концептуальних метафор і прислів'їв; а також розглянути їхню репрезентацію в сучасних культурних практиках і традиційному костюмі.

Виклад основного матеріалу дослідження. Теорія інь-ян вважається одним із фундаментальних принципів східного світогляду. Вона справила глибокий вплив на формування світосприйняття, мислення та культурних моделей народів Сходу, зокрема Кореї. Згідно з концепцією інь-янь і П'яти Елементів, усі явища у Всесвіті функціонують та існують у рамках закономірних змін інь-янь, проходячи етапи становлення, розвитку й занепаду.

За стародавніми уявленнями, інь і янь виникли після поділу первісного хаосу, у якому не було ні дня, ні ночі, не існувало розмежування протилежностей. Саме відокремлення інь та янь сформувало принцип полярності, на якому ґрунтується природний і соціальний порядок світу. Усе довкола – небо й земля, день і ніч, чоловіче й жіноче начала, рослини і тварини – існує завдяки взаємній протилежності та гармонійній взаємодії, водночас кожне з яких має свої унікальні властивості [4].

Проте інь і янь не можна сприймати як абсолютно протилежні або ізольовані сутності. Вони одночасно є частинами одне одного, не можуть існувати окремо, тому що їхнє протиставлення забезпечує єдність і динаміку буття. Саме підтримання рівноваги між цими протилежностями утворює баланс інь-янь, який становить центр системи П'яти Елементів. Таким чином, поняття інь та янь не можна звести лише до простої дихотомії. Їхній взаємний рух і перетворення пронизують усі природні цикли – зміну пір року, сторони світу й життєві процеси, формуючи гармонію Всесвіту та визначаючи роль людини в ньому.

Система 오방색 (рис. 1) займає центральне місце в традиційній корейській кольоровій культурі, символізуючи гармонію природних сил та естетичні принципи, що формували корейський одяг і декоративні мистецтва протягом століть. Традиційна корейська система кольорів ґрунтується на теорії інь-янь та

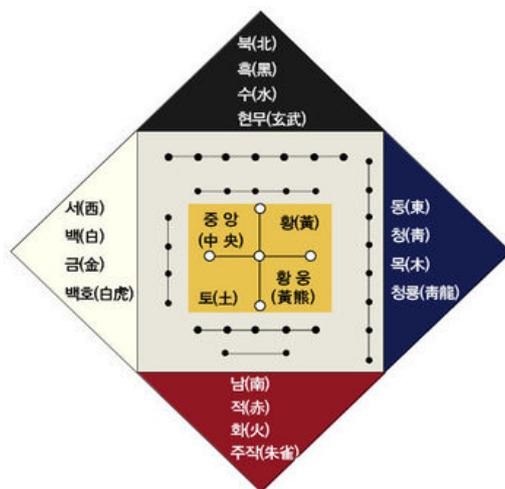

Рис. 1. Система п'яти кольорів [10]

П'яти Елементів (陰陽五行說), де п'ять основних кольорів – червоний, синій, жовтий, білий і чорний – безпосередньо пов'язані з енергіями п'яти стихій. Ці чисті, незмішані кольори називають Чонсек (정색, 正色), Обансек (오방색, 五方色), Осаек (오색, 五色) або Очхе (오채, 五彩) [4].

Енергії інь та янь створили п'ять стихій: дерево 목(木), вогонь 화(火), землю 토(土), метал 금(金) і воду 수(水) [5]. За п'ятьма стихіями йдуть п'ять кольорів, які відображають сторони світу та символізують тварин: синій асоціюється зі сходом та драконом, червоний – із півднем та феніксом, білий – із заходом та тигром, чорний – із північчю та черепахою, а жовтий символізує центр. Крім того, синій уособлює яскраву енергію ян весни, червоний – життєву силу літа та мудрість зими, білий – осінь, що означає початок і вічність, а жовтий – центр всесвіту, колір єдності та гармонії [4]. Секдон відображає традиційні колірні поєднання, які гармонізують взаємний розвиток п'яти основних кольорів.

Червоний, синій, жовтий, чорний та білий відповідають янь. Кольори, що розміщуються між п'ятьма напрямками (сходом, заходом, півднем, північчю та центром), вважаються інь-

кольорами і називаються п'ятьма проміжними кольорами – або Огансек 오간색. Проміжним кольором сходу та центру є зелений; сходу та заходу – синій; півдня та заходу – червоний; півночі та центру – сірчаний; а між північчю та півднем – фіолетовий. Тобто, проміжні кольори утворюються шляхом поєднання основних напрямних кольорів між собою. У корейській культурі колір упродовж століть формувався в контексті даосизму, конфуціанства та народних вірувань, визначаючи естетичні норми, ритуальні практики та соціальні моделі поведінки. Значущим простором реалізації кольорової символіки є традиційний костюм ханбок, у якому система 오방색 отримала матеріальне втілення.

У повсякденному житті люди найчастіше надавали перевагу білому вбранню, що їх навіть називали «народом у білому» [6]. Водночас для урочистостей – весіль, офіційних виходів, королівських церемоній, а також для вбрання аристократії чи представників особливих професій – одяг створювали за правилами, визначеними теорією інь-ян і П'яти Елементів.

Найвідомішим прикладом є секдон-чогорі 색동 저고리 (рис. 2), який створювали, поєднуючи тканини п'яти кольорів: червоного, синього, жовтого, білого та чорного [2]. Колірні поєднання секдону будуються переважно на основних п'яти кольорах, іноді доповнених одним чи двома додатковими кольорами, такими як рожевий, фіолетовий або зелений. Комбінація цих кольорів формує просту, але водночас виразну палітру. Поєднання кольорів передає неповторну традиційну корейську естетику.

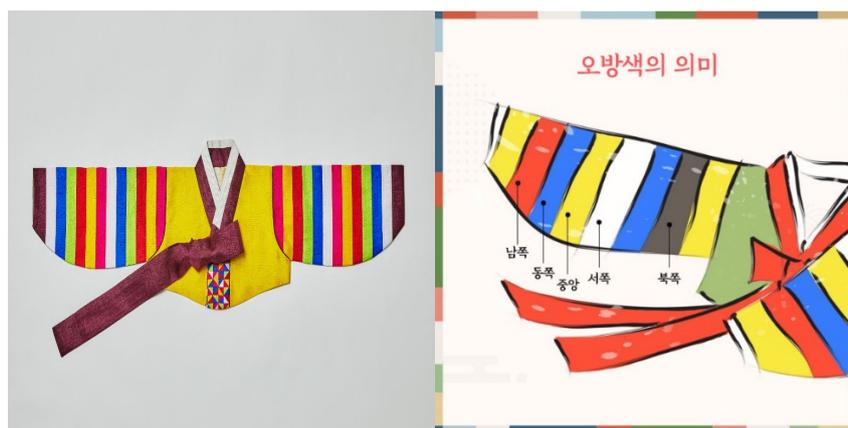

Рис. 2. Секдон-чогорі [11; 12]

Окрім секдону, де п'ять кольорів повторюються та поєднуються смугами, існувало ще багато різновидів речей, створених на основі цих п'яти кольорів. Особливо вирізнялися мішечки-обереги 복주머니 (рис. 3): їх шили з клаптиків тканини п'яти кольорів, вкладаючи в це побажання «нехай у всіх справах буде мир і благополуччя» (萬事平安).

В давнину також дотримувалися принципів інь та янь контексті вбрання: верхня частина тіла вважалася янь, а нижня – інь. Тому одяг для верху найчастіше робили у кольорах янь, тобто з п'яти основних кольорів, а одяг для низу – у кольорах інь, тобто в проміжних відтінках [7].

Під час урочистих церемоній – таких як ритуали вшанування, державні обряди чи весілля – переважно використовували головні кольори з яскраво вираженою янь-енергією, саме червоний та синій. Натомість у траурних обрядах, де домінує інь, найчастіше застосовували білий та чорний, а жовтий вживався лише частково. Так, залежно від призначення одягу, його добирали відповідно до принципів інь-янь та П'яти Елементів [7].

Після розгляду базових кольорів 오방색, звернемо увагу на їхнє відображення у прислів'ях і виразах корейської мови, а також в метафорах.

Кольори займають особливе місце у пареміологічній системі корейської мови. Відмінності у способі, яким народ сприймає навколишній світ, впливають на кількість і характер фразем з одним і тим самим кольором у різних мовах [3].

Рис. 3. Мішечки-обереги [13]

Білий колір у корейських прислів'ях традиційно асоціюється з чистотою, простотою, порядністю та невинністю, але також із нудьгою чи старомодністю. *희고 곰팡 쓴 소리* – Біла, як пліснява, розмова – нудна, застаріла, беззмістовна мова; *희기는 까치 뱃바닥 같다* – Як білий живіт сороки – про людину, що багато говорить/бурчить; *흰죽 먹다 사발 깬다* – Їв білу кашу – розбив миску – зосередившись на одному, зіпсував інше; необачність; *흰죽의 코* – Каша і ніс білий – важко розрізнити – Труднощі у відрізненні добра і зла; усе схоже; *백미* (白眉) – Білі брови – найкращий серед багатьох, видатний.

Червоний колір символізує відданість, щирість, енергію та пріоритетність найкращого: у прислів'ях, наприклад у вислові – *일편단심* (片丹心) – незмінне червоне серце, асоціюється з відданістю та щирістю, *동가홍상* (同價紅裳) – за однакової ціни обирають червоне – наголошує на пріоритетності найкращого. *붉고 쓴 장* – На вигляд червоне і привабливе, але на смак гірке – Зовнішність може бути оманливою; *근주자적* (近朱者赤) – Той, хто поруч із червоним, і сам стане червоним. – Людина стає схожою на своє оточення. *홍로점설* (紅爐點雪) – Крапля снігу на розпеченому вугіллі. – Легка сила перед великою; щось, що одразу зникає. Також – осяяння, провітлення. *홍일점* (紅一點) – Одна червона точка – Єдина жінка серед багатьох чоловіків. *화무십일홍* (花無十日紅) – Немає квітки, що цвіте десять днів. – Ніщо гарне не триває вічно. *술 먹고 얼굴이 붉은 사람을 보고 이르는 말* – Фраза, що використовується для опису людини, у якої почервоніло обличчя після вживання алкоголю. *새빨간 거짓말* – дуже червона брехня – повна брехня.

Синій колір у прислів'ях пов'язується з моральною стійкістю, принциповістю та прагненням до досконалості: у виразі *독야청청* (獨也靑靑) – Самотньо синій – колір символізує принциповість і моральну твердість, а у виразі *청출어람* (靑出於藍) – Синій походить від індиго, але синіший за нього – перевершення вчителя учнем. *청기와 장수* – Гончар, що знає секрет синьої черепиці і не ділиться ним – Той, хто монополізує знання/користь. *청대 독 같다* – Як отрута кольору індиго – Дуже темний, майже чорний синюватий колір; *청천백일* (靑天白日) – Ясне небо і білий день – Абсолютна ясність, очевидність; відкритість.

Чорний колір асоціюється з суворістю, таємничістю, підступністю, негативом, обережністю або смутком [8]: *검은 구름에 백로 날아간다* – Біла чапля летить у чорні хмари – Людина, яка блукає без мети; втрачається серед натовпу. *검은 머리 파뿌리 되도록* – Щоб чорне волосся

стало білим, як зелена цибуля – До глибокої старості. 까마귀는 검어도 살은 희다 – Хоч ворона чорна, м'ясо її біле – Не суди за зовнішністю. 머리 검은 짐승은 남의 공을 모른다 – Людина з чорним волоссям – невдячна істота – Люди можуть бути невдячні – гірше тварин. 숲이 검정 나무란다 – Вугілля дорікає дереву, що воно чорне – Хтось із великим недоліком критикує чужу малу ваду. (аналог укр. «сажа на вугілля каже: чого ти чорне?») 근묵자흑 (近墨者黑) – Хто поруч з тушшю – почорніє – людина переймає негатив від поганого оточення. 검은손 – це метафора, що використовується для позначення підступної людини.

Жовтий у корейській культурі асоціюється з центром, гармонією, стабільністю, врівноваженістю та родючістю. У прислів'ях він часто підкреслює важливість середини або баланс у справах. 황금빛 같은 인생 – *Життя, як золотий колір* – означає цінне, успішне, благополучне життя. 중용의 황색 – *Жовтий центр серединності* – підкреслює важливість збереження балансу та розумного поміркованого підходу у житті. 노란 종이도 쓰임이 있다 – *Навіть жовтий папір має своє застосування* – цінується будь-яка, навіть неочевидна, користь або роль.

Після аналізу прислів'їв і виразів, де реалізуються базові кольори 오방색, звернемо увагу на проміжні кольори 오간색. Ці відтінки, що утворюються поєднанням основних кольорів, також мають значущу семантичну функцію і в корейській пареміології, передаючи додаткові культурні, моральні та естетичні смисли

Зелений – поєднання синього (청) та жовтого (황). Символізує ріст, відродження, природність і гармонію. У прислів'ях він часто передає гармонію з природою або відображає соціальні зв'язки та єдність. 초록동색 (草綠同色) – Зелений і трава одного кольору – підкреслює спорідненість, однорідність, єдність між людьми чи явищами. 푸른 잎이 많은 나무는 그늘도 크다 – *Дерево з багатьма зеленими листками дає багато тіні* – символізує щедрість і користь від природи або великодушність людини. 녹색이 희다 – Зелений світлішає – використовується як метафора надії та відновлення після труднощів.

Фіолетовий – поєднання червоного (적) та синього (청). Асоціюється з благородством, духовністю та таємничістю. Наприклад, 보라빛 인생 – *Фіолетове життя* – символізує важливий або складний життєвий досвід, а 보라색 구름 – *Фіолетові хмари* – метафора непевності або майбутньої небезпеки.

Рожевий – поєднання червоного (적) та білого (백). Символізує ніжність, любов, оптимізм і щастя. Прислів'я та вирази з рожевим кольором підкреслюють позитивні емоції, наприклад: 분홍빛 사랑 – *Рожеве кохання* – символ ніжних почуттів, та 분홍빛 희망 – *Рожевий промінь надії*, що означає оптимізм та мрії, часто після подолання труднощів або хвороби. 분홍빛 연애 – *романтика у рожевому світлі* – наївна та чиста романтика

Блакитний / бірюзовий – поєднання синього (청) та білого (백). Символізує чистоту, ясність, мир і нові початки. У прислів'ях передає прозорість і спокій: 청록빛 하늘 – *Блакитне небо* – символ ясності думки, а 청록의 희망 – *Блакитна надія* – символ нових початків.

Сірчаний / блідо-жовтий – поєднання жовтого (황) та чорного (흑). Асоціюється зі спокоєм, врівноваженістю, стабільністю та мудрістю. Наприклад, 연노랑빛 마음 – *Блідо-жовте серце* – метафора спокійної і розсудливої натури.

Хоча основна кольорова система 오방색 та проміжні кольори 오간색 охоплюють п'ять базових і проміжних відтінків, у корейській культурі існують також додаткові кольори, серед яких особливе місце займає срібний (은빛). Срібло не входить до основних або проміжних кольорів, проте воно активно використовується в декоративно-прикладному мистецтві, текстилі, орнаментах та ритуальних предметах, а також фігурує в прислів'ях, надаючи висловам особливого символічного значення.

Срібний колір у корейських прислів'ях, на відміну від базових п'яти кольорів 오방색, не має традиційно закріпленого філософського чи космологічного значення, як червоний, синій чи білий. Його роль здебільшого метафорична й емоційно-оцінна. У вислові 장님 은빛 보듯 – *Чи може сліпий бачити срібло?* – срібло символізує цінність, чистоту, щось бажане чи рідкісне.

Прислів'я передає думку, що людина, яка не має потрібних здібностей або знань, не може оцінити або досягнути цінне. Тобто срібний тут виконує роль метафори для того, що є цінним або гідним уваги, але недоступним для тих, хто «не бачить» або не розуміє. 은빛 날개를 가진 새 – *Птах із срібними крилами* – символ мрії, досконалості, прагнення до високого. 은빛 강물 – *Срібна річка* – красу, чистоту та спокій природи; іноді використовується як символ течії часу або життєвого шляху. 은빛 머리 – *Срібне волосся* – старість, мудрість, благородство та досвід. 은빛 같은 꿈 – *Мрія як срібло* – образ мрії, яка блискуча й приваблива, але ефемерна; 은빛 물결 – *Срібні хвилі* – метафора чистоти, спокою або гармонії природи; 은빛 등불 – *Срібний ліхтар* – символ надії, просвітлення та духовної ясності. [2; 9]

Висновки. У межах проведеного дослідження проаналізовано особливості кольорової символіки в корейській культурі та її мовну реалізацію. Було показано, що система 오방색, яка ґрунтується на принципах інь-ян і П'яти Елементів, формує комплексну кольорову модель світу, де п'ять базових кольорів – червоний, синій, жовтий, білий і чорний – пов'язані з природними, космологічними та соціальними явищами. Виявлено, що проміжні кольори 오간색, утворені поєднанням базових відтінків, відіграють важливу роль у передачі додаткових моральних та культурних значень, збагачуючи символіку кольору в традиційних практиках.

Досліджено відображення кольорової символіки у традиційному корейському одязі (секдон чоґорі), а також у прислів'ях, фразеологізмах та концептуальних метафорах. З'ясовано, що кольори в мові служать інструментом передачі моральних орієнтирів, культурно зумовлених смислів та естетичних уявлень. Особливу роль відіграють червоний та синій як кольори янь у святкових практиках, білий і чорний як кольори інь у траурних обрядах, а жовтий як колір центру – символ гармонії та балансу.

Отже, проведене дослідження підтверджує, що кольорові концепти в корейській культурі є багатоплановими культурно-семантичними одиницями, які поєднують історико-філософські уявлення, естетику та когнітивно-мовні механізми. Подальше вивчення кольоросимволіки, особливо у мовній реалізації через прислів'я та концептуальні метафори, може значно поглибити розуміння мовної картини світу та культурної ментальності корейського народу.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. 주 미경. 한국인의 자생미학으로서 전통 색채관 연구 – 오방색을 중심으로 // 조형교육 : ART EDUCATION REVIEW. 2012. vol., no.44, pp. 231–264. 한국조형교육학회.
2. Kim J., Kim M., Lantolf J. Metaphors in Korean – Animals, Colors, Emotions, Sports. The Pennsylvania State University: CALPER Publication, 2018. 18 p.
3. Гуменюк І. І. Культурна інтерпретація колірної фразеології. *Професійно-прикладні дидактики*. 2024. № 1. С. 31–35. DOI: <https://doi.org/10.37406/2521-6449/2024-1-5>
4. 소 범주. 오방색에 관한 연구: 박생광 회화를 중심으로 : дис. ... магістра / 우석대학교 교육대학원. W석대학교, 2004. 50 с.
5. Doopedia: 오방색 : веб-сайт. URL: https://www.doopedia.co.kr/doopedia/master/master.do?_method=view&MAS_IDX=101013000787400 (дата звернення: 20.11.2025).
6. Hanbok Center. 한복 탐구 : 색으로 보는 한복 – 우주의 원리를 담은 색 – 오방색 : веб-сайт. Naver Blog. URL: <https://blog.naver.com/hanbokcenter/222782489703> (дата звернення: 13.11.2025).
7. 조선왕조실록 : веб-сайт. URL: https://contents.history.go.kr/mobile/km/view.do?levelId=km_023_0060_0030_0010_0020 (дата звернення: 24.11.2025).
8. 자오즈한, 허지에. 중국과 한국 오방색의 색채상징 연구 // 한국콘텐츠학회 2017년도 춘계 종합학술대회 논문집. 한국콘텐츠학회, 2017. С. 463–464.
9. Gunji69. 색깔과 관련된 속담 : веб-сайт. Naver Blog. URL: <https://m.blog.naver.com/PostView.naver?blogId=gunji69&logNo=130133110309> (дата звернення: 07.11.2025).
10. 오방색(五色色). Digital Humanities — Academy of Korean Studies : веб-сайт. URL: <https://dh.aks.ac.kr/Edu/wiki/index.php/%EC%98%A4%EB%B0%A9%EC%83%89%28%E4%BA%94%E6%96%B9%E8%89%B2%29> (дата звернення: 20.11.2025).
11. 색동 저고리 – 전통 색동 문화 : веб-сайт. Naver Blog. URL: <https://m.blog.naver.com/otcofficial/223046294209> (дата звернення: 20.11.2025).

12. 색동저고리 관련 문화자료 // 한국문화정보원 : веб-сайт. URL: <https://www.kculture.or.kr/brd/board/1077/L/menu/1067?thisPage=1&searchField=title&searchText=%EC%83%89%EB%8F%99%EC%A0%80%EA%B3%A0%EB%A6%AC> (дата звернення: 17.11.2025).

13. 새해선물 색동 북주머니 귀주머니 : веб-сайт. UniqueArt. URL: <https://uniqreart.com/product/.../1058> (дата звернення: 17.11.2025).

Дата надходження статті: 25.11.2025

Дата прийняття статті: 17.12.2025

Опубліковано: 30.12.2025